

REMISSYTTRANDE

2024-04-11

FRA beteckning
Dnr 3.2:4764/23:2Justitiedepartementet
Grundlagsenheten

Er handläggare

Ert datum

Er beteckning

2023-12-21

Ju2023/02742

FRA handläggare

FRA föreg. datum

FRA föreg. beteckning

Maria Uddenfeldt

Betänkandet Stärkt konstitutionell beredskap (SOU 2023:75)]

Försvarets radioanstalt (FRA) välkomnar förslagen i betänkandet som syftar till att stärka förutsättningarna för att Sverige ska kunna styras på ett demokratiskt, effektivt och rättsenligt sätt även i allvarliga krissituationer. FRA har granskat förslagen mot bakgrund av myndighetens uppdrag och om förslagen kan komma att påverka myndighetens verksamhet. FRA vill därför lämna följande synpunkter.

10 Tillämpningsområdet för reglerna om krig och krigsfara

FRA instämmer i kommitténs bedömning att tillämpningsområdet för bestämmelserna om krig och krigsfara i 15 kap. regeringsformen inte bör ändras. Det försämrade säkerhetspolitiska läget medför enligt FRA att det istället är viktigt att det handlingsutrymme som gällande reglering ger regeringen under krigsförhållanden inte begränsas.

11 Nya regler om normgivning i fredstida kriser

FRA tillstyrker betänkandets förslag om utökad normgivningskompetens för regeringen i allvarliga fredstida kriser. Nuvarande säkerhetspolitiska läge med en gråzonsproblematik medför att det är angeläget att beredskapslagstiftning kan tas fram för allvarliga kriser som inte går in under tillämpningsområdet för 15 kap. regeringsformen om krig och krigsfara. Kommitténs förslag öppnar upp för sådan lagstiftning inom det obligatoriska lagområdet, t.ex. signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet. Det kan här uppmärksammas att det pågår en översyn av lagen (2008:717) om signalspaning i

2024-04-11

Dnr 3.2:4764/23:2

försvarsunderrättelseverksamhet där utredningen bl.a. har i uppdrag att bedöma vilka åtgärder som krävs för att FRA, oavsett säkerhetsläge, på ett effektivt sätt ska kunna fullgöra sitt uppdrag (dir. 2022:120).

I ett akut skede av en allvarlig kris kan, såsom kommittén anger, beredskapslagstiftningen visa sig ha brister eller luckor. Det kan därmed uppstå ett behov av att snabbt få fram nya föreskrifter. Kommitténs förslag att i exceptionella fall ge regeringen möjlighet att meddela tillfälliga föreskrifter på lagområdet utan bemyndigande i lag för både krigsförhållanden och allvarliga krissituationer i fredstid kan få en avgörande betydelse för hanteringen av en akut krissituation men innebär samtidigt en betydande ändring av rådande ordning för normgivningsrätten. Förslagen innehåller dock genomtänkta skyddsmekanismer och framstår som rimliga och väl avvägda.

Allmänt om FRA

FRA är en del av svensk underrättelsetjänst med uppgift att bedriva försvarsunderrättelseverksamhet till stöd för svensk utrikes-, säkerhets- och försvarspolitik samt i övrigt för kartläggning av yttre hot mot landet enligt lagen (2000:130) om försvarsunderrättelseverksamhet. Inom försvarsunderrättelseverksamheten ska FRA bedriva signalspaning enligt lagen (2008:717) om signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet och till lagen anslutande förordning.

FRA bedriver signalspaning i syfte att kartlägga bl.a. yttre militära hot, internationell terrorism, allvarliga yttre hot mot samhällets infrastrukturer, främmande underrättelseverksamhet mot svenska intressen och övriga internationella företeelser som har betydelse för svensk utrikes-, säkerhets- och försvarspolitik. All signalspaning är riktad mot utländska förhållanden och sker på uppdrag av regeringen, Regeringskansliet, Försvarsmakten, Säkerhetspolisen och Nationella operativa avdelningen inom Polismyndigheten. Uppdragsgivarna är fortlöpande i behov av underrättelserapportering och signalspaningsverksamheten bidrar kontinuerligt till att skydda Sverige och svenska intressen.

FRA bedriver även teknisk informationssäkerhetsverksamhet. FRA ska ha hög teknisk kompetens inom informationssäkerhetsområdet. FRA får efter begäran stödja sådana statliga myndigheter och enskilda verksamhetsutövare som hanterar information som

FRA

2024-04-11

Dnr 3.2:4764/23:2

bedöms vara känslig från sårbarhetssynpunkt eller i ett säkerhets- eller försvarspolitiskt hänseende. FRA ska särskilt kunna stödja insatser vid nationella kriser med it-inslag, medverka till identifiering av inblandade aktörer vid it-relaterade hot mot samhällsviktiga system, genomföra it-säkerhetsanalyser och ge annat tekniskt stöd.

Uppgifter rörande FRA:s verksamhet omfattas till stora delar av sekretess enligt 15 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL.

I detta ärende har generaldirektören Björn Lyrvall beslutat. I den slutliga handläggningen har också deltagit chefsjuristen Michaela Dráb samt juristen Maria Uddenfeldt (C JUR:s kansli/Rätts), tillika föredragande.

Försvarets radioanstalt

Björn Lyrvall

Maria Uddenfeldt

FRA

2024-04-11

Dnr 3.2:4764/23:2

SändlistaExternt

Försvarsdepartementet/EFU

Försvarsdepartementet/Rättssekretariatet

Internt FRA

GD

ÖD

C JUR

Bitr. C JUR

C GD:s stab

C KOM

AC

C JUR:s kansli/C Rätts